A°. 1859 N°. 225.

WOENSDAG 21 SEPTEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

BIJ deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

Met 1 Oktober zal de *Utrechtsche Courant* met eene geheel nieuwe letter worden gedrukt. De duidelijkheid zal er door worden bevorderd, en door de smalte der letter hoopt men daar en boven plaatsruimte te winnen; een dubbel voordeel voor onze abonnees.

Zij die zich tegen 1 Oktober op de *Utrechtsche Courant* abonneren tegen den prijs van *f* 4,50 in de 3 maanden voor binnen en *f* 5,— franko per post buiten de stad, bekomen van den dag der bestelling af de nog deze maand uitkomende nommers *gratis*.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht;

Gelet op art. 22 van het door de Staten dezer provincie, in hunne vergadering van 8 November 1853 vastgestelde *reglement op het onderhoud en gebruik der wegen in de provincie Utrecht*; brengen ter kennis der belanghebbenden, dat de bij voornoemd artikel bedoelde najaars-Schouw over de wegen aan hun toezigt en beheer onderworpen, zal worden gehouden op Maandag den 3 October 1859, wordende de belanghebbenden tevens bij deze herinnerd aan de bepalingen van voorsz. reglement.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
N. P. J. KIEN.

Utrecht, 13 September 1859.
Ter ordonnantie van dezelven
H. G. RÖMER.

UTRECHT, Woensdag 21 September.

Er is bijna een kongres te Biarritz bijeen, en men meent, dat dientengevolge daar wel punten zullen worden beslecht, die aan de konferentiën te Zurich eindelijk een einde zouden doen maken, terwijl het zoolang besproken en vrij algemeen gewenscht kongres, om den nieuwen toestand van Italië voor goed te regelen, daardoor tevens eenigzins op den achtergrond zou geraken. Om tot het verlangde kongres der groote mogendheden over Italië te komen zou men nog wel trachten inwilligingen van Engeland te verkrijgen, als wanneer het hof van Weenen nog tot toetreding te bewegen zou wezen; maar als Oostenrijk zijne denkbeelden weet te doen zegevieren, dan zal een kongres wel niet zoo gewigtig meer zijn; men zou dan toch weêr in den toestand van vroeger geraken, daar Oostenrijk genoegzaam voet zou behouden, om zijn pas verloren invloed in Italië te herwinnen. Want aan 't geen de *Times* zegt, dat de tegenwoordige houding van Frankrijk in de Italiaansche zaak alleen zou ten doel hebben een Bonapartistiesch koningschap in Midden-Italië te grondvesten, we kunnen aan zulk een plan niet gelooven. Het gevaar van Italië voor de rust in Europa zou dan toch weinig door den bloedigen Ital. oorlog geweken zijn, en de kamp tusschen Oostenrijkschen en Franschen invloed op het Schiereiland van Italië zou als van oudsher weder geopend wezen, ook al werd een Italiaansche Bond gevormd.

Na den *Moniteur* is de *Constit.* de Ital. aangelegenheid nogmaals komen bespreken, naar men gister heeft gezien; de taal van beide bladen doet de vrees toenemen, dat de aansluiting der hertogdommen aan Sardinië ook van Frankrijk's zijde nog groote moeijelijkheden zal ondervinden. Dat is zeker te betreuren, want men had reeds durven hopen, dat Engeland en Frankrijk van lieverlede er toe zouden gebragt zijn in Italië tegenover Oostenrijk ééne lijn te trekken, en alzoo in waarheid de Ital. belangen te bevorderen. 't Schijnt Oostenrijk gelukt die eenstemmigheid tusschen de Westmagten tot dusver te voorkomen.

't Is trouwens Oostenrijks eenige hoop, de *Boersenhalle* gaf het zelf te kennen, tusschen Engeland en Frankrijk verwikkelingen aan te stoken. Want eerst wanneer die beide magten het werkelijk oneens zijn, verkrijgt het huis *van Habsburg* de beste gelegenheid, om in Italië weder zijn overwigt te vestigen. En Oostenrijk vindt in de Romeinsche kwestie, waarin het de zaak van den Paus krachtig steunt, gereede gelegenheid, om op de Fransche regering te werken in zulk een zin, die eenheid van plannen tusschen Parijs en Londen in Midden Italië onmogelijk zou maken. — Oostenrijk, op den Paus steunende, blijft derhalve ook na zijne nederlagen de hinderpaal voor Italië, om zich vrijelijk te ontwikkelen. Het zou jammerlijk wezen, dat er weder in Italië minder dan half werk werd gedaan. De Italianen hebben zoo zeer hunne belangen begrepen, en daaraan zooveel van eigenaardige meer lokale nationaliteitsliefde ten offer gebragt, dat het zeer te betreuren ware, als op nieuw de kronkelwegen der diplomatie hun eene teleurstelling bezorgde.

Men spreekt weder van de zamenkomst tusschen de beide kiezers van Oostenrijk en Frankrijk. De plaats waar is nog zeer onzeker.

Naar China heeft de Britsche regering eenige vaartuigen gezonden, terwijl uit Indië dadelijk troepen naar China zijn gevoerd. Engeland zorgt er dus voor, dat de overmoed der Chinezen, na de eerste overwinning, niet tot erger zal kunnen overslaan. De wezentlijke expeditie naar China kan eerst later vertrekken. Ze zal echter nog met bezwaren te kampen hebben, vooral als nadere berigten werkelijk meerder schuld mogten geven aan de Westelijke gezanten dan aan de Chinesche overheden. In het Britsch kabinet moeten de gevoelens over China niet eenstemmig zijn; er hebben groote voorstanders van den vrede in het Engelsch ministerie zitting, en die zullen ligtelijk hunne stem verheffen tegen expeditiën, die men alleen aan onvoorzigtigheid van de gezanten zou te wijten hebben. In Frankrijk beweert men, dat er de toebereidselen voor den Chineschen togt reeds worden gestaakt.

Te Parijs houdt de teleurstelling over de verwachte meerdere drukpersvrijheid de aandacht bezig. De *Presse* levert daarover een lezenswaard stuk. — De Marokkaansche aangelegenheid trekt er ook nadere belangstelling, en ze verdient dat ten volle, na de laatste berigten van de Algerijnsche grenzen. De Spaansche expeditie zal buitendien voortgang hebben ofschoon Engeland eenige schepen heeft afgezonden, om op den loop der zaken op de Marokkaansche stranden toe te zien. De geheele positie van Marokko en van de stammen, die onafhankelijk van 't keizerlijk bestuur de naburen telkens kunnen overvallen behoeft zeer eene betere regeling.

Van de zamenzwering tegen 't leven des Sultans is niets naders.

De sinds gister ontvangen **telegrafische depeches** laten wij hieronder volgen:

Florence, Dingsdag. Het voorloopig bewind van Toskane heeft den gemagtigde van den groothertog doen weten, dat het paleis binnen drie dagen door hem moet worden ontruimd, zullende bij gebreke van dien beslag worden gelegd op de persoonlijke bezittingen van den Vorst.

Weenen, Dingsdag. De staat van beleg is te Venetië opgeheven. Bij wijze van overgangsmaatregel is echter wegens buitensporigheden van een uittartend karakter een korte gevangenisstraf vastgesteld.

Munchen, Dingsdag. De ministers van buitenlandsche zaken in Saksen en Wurtemberg, de barons *von Beust* en *von Hügel*, zijn gisteren alhier aangekomen. Vermoedelijk heeft hunne komst ten doel, om met den Beijerschen minister van buitenlandsche zaken te konfereren.

Londen, Dingsdag. Lord *John Russell* is ongesteld.

Lord *Palmerston* is weder naar Broadland vertrokken.

Vooreerst is aan drie linieschepen en veertien kanonneerbooten bevel gegeven naar China koers te zetten.

Parijs, Dingsdag. Men spreekt van gunstige berigten omtrent de zendingen van koning *Leopold* en vorst *von Metternich.*

De *Pays* zegt, dat uit de bijeenkomst te Biarritz besluiten zullen voortkomen, die de Zuricher konferentie zullen veroorloven hare taak af te doen.

Graaf *Walewski* en *von Metternich* zijn naar Biarritz vertrokken. Lord *Cowley* heeft Parijs niet verlaten.

Marseille, Dingsdag. Volgens berigten uit Rome van den 17. dezer, is de Paus geheel hersteld en heeft hij reeds audientie verleend. Na het konsistorie van den 26. dezer zou hij naar zijn landgoed vertrekken. Het artikel in den *Moniteur* van den 9. was te Rome gunstig opgenomen. Op den duur hadden er konferentiën plaats tusschen den hertog *de Grammont* en den kardinaal *Antonelli.* Men sprak van eenige hervormingen in den staatsraad en de konsulta.

Bern, heden, Woensdag. De heer *Desambroix* heeft gisteren eene bijeenkomst met den Franschen gevolmagtigde gehad en dadelijk daarop een koerier naar Turijn gezonden.

Londen, heden, Woensdag. De *Times* meldt uit Maltha van den 15., dat de admiraal *Fanshawe* met verscheidene stoomlinieschepen en kanonneerbooten naar men verzekerde, naar Gibralter vertrokken was, ter zake van Spanje's houding tegenover Marokko. Men verzekert, dat de kommissie voor het defensiewezen drijvende batterijen ter versterking der kusten aanbeveelt.

— Z. M. heeft benoemd tot sekr. bij den Raad van bestuur van het pensioenfonds voor burgerlijke ambt. jhr. *J. Westpalm van Hoorn van Burgh*, burg. der gem. Gorinchem; tot ontv. te Driel den heer *L. P. J. Baerveldt*, ontv. te Eede; — pensioen verleend aan *J. T. de Steenhuysen*, rijks-boekh. bij den ontv. te Maastricht, van *f* 870; *R. G. van Leeuwen*, wed. van *W. J. Slijper*, in leven ontv. te Warmenhuyzen, *f* 547; *G. Vinger*, wed. van *J. ten Hagen*, in leven visiteur der in- en uitg. regten, *f* 494.

— Het vertrek uit de residentie van Z. K. H. prins *Frederik* naar Duitschland, dat op gister bepaald was, is wederom voor eenigen tijd uitgesteld.

*— Als Sardinisch zaakgelastigde bij het Nederlandsche hof zal de markies *de Taliacarne*, oud zaakgelastigde te Washington en te Napels, den markies *Migliorati* vervangen.

:— De Eerste kamer der Staten-Generaal zal heden ochtend ten 11 ure de zitting houden, waarin door de daartoe benoemde kommissie het ontwerp-adres in antwoord op de Troonrede zal worden ter tafel gebragt. — De Tweede kamer zal heden de lijst der 3 kandidaten voor den voorzittersstoel Z. M. den koning aanbieden.

— De verkiezing van een lid der Tweede kamer in 't hoofdkiesdistrikt 's Bosch, noodzakelijk geworden door 't overlijden van den heer *Luijben*, is bepaald op den 11. Okt.

— De regering heeft thans geantwoord op het voorloopig verslag betreffende het ontwerp van wet nopens het begraven van lijken, de begraafplaatsen en de begrafeniskosten. Zij ontveinst zich de moeijelijkheden niet, die aan de regeling van dit onderwerp zijn verbonden. Eenerzijds moet men letten op de belangen van de openbare orde en de gezondheid, anderzijds moet men alles vermijden wat de godsdienstige begrippen van sommige gezindten, waarvoor het begraven eene godsdienstige handeling is, zou kunnen kwetsen. Beide belangen heeft zij getracht in het ontwerp zooveel mogelijk te vereenigen.

— De heer *P. Regout* heeft een nieuw werkje uitgegeven, getiteld: „De Maas, de Zuid-Willemsvaart en de Wateraftappingen in België," waarin de schrijver den loop dezer belangrijke zaak nagaat en aandringt op de goedkeuring door de Tweede Kamer, van het door drie harer leden gedane voorstel tot het houden van eene enquête. De schrijver resumeert aldus zijne meening:

„Vertegenwoordigers van het Nederl. Volk! ziet toe, dat de belangen, de eer van ons Vaderland krachtig worden gehandhaafd! Aan uw toezigt is onderworpen de uitvoering van wetten en traktaten! Frankrijk's keizer, tot wien zijne onderdanen zich gewend hebben, wier belangen evenzeer gekrenkt worden, Duitschland hebben ook belang bij de Maasvaart; te eeniger tijd zal men het bederf van de Maas en de schending der traktaten ook aan ons wijten: onze lijdelijkheid zal een wapen tegen ons worden. Ik heb mijn pligt gedaan. Thans is het de uwe deze zaak verder te behartigen. Neemt de enquête aan, opdat de waarheid aan den dag kome en vervolgt door alle wettelijke en regtmatige middelen het doel, dat gij u hebt voorgesteld en waarmede de waardigheid van ons Land en van de Kroon zoo nauw in verband staat. België trekt voordeel van elken dag dralen; onberekenbare nadeelen zijn reeds het gevolg geweest van den tot dusver gevolgden weg. Meer dan iemand bewonder ik het industriëel genie, den ondernemingsgeest en de volharding van onze naburen, onze zuidelijke broeders; ik verlang de broederhand gaarne te blijven uitstrekken, maar de eerbied voor heilige regten en onze eigene groote belangen gaan boven de zucht tot het onderhouden van vriendschap-

telijke betrekkingen, voorzeker boven het belang van enkele aanzienlijke Belgen, die ook niet alleen handelen in strijd met het belang van andere gedeelten van hun land, maar tevens ons goed regt verkorten.

— Bij ministerieel schrijven worden de Provinciale direkteurs der dir. bel. er aandachtig op gemaakt, dat aannemers het doen van aangiften nalaten, onder voorgeven dat bij 't hervatten des bedrijfs te zullen doen. Dit geschiedt dan echter niet altijd en het is niet voldoende, dat dan ambtshalve de aanslag wordt bepaald, maar de nalatige moet worden bekeurd.

— De ministers van oorlog en van koloniën, wenschende zooveel mogelijk algemeene bekendheid te geven aan de voorwaarden, waarop Nederlanders tot de dienst bij het leger in Oost- en West-Indië kunnen worden toegelaten en aan de uitzigten op latere verzorging, welke verbonden zijn hetzij aan langdurige koloniale militaire dienst, hetzij bij het vroeger ongeschikt worden ten gevolge van verwonding enz., hebben goedgevonden die voorwaarden, in de *St. Ct.* te doen opnemen.

Daarin wordt o. a. herinnerd, dat, na onlangs plaats gehad hebbende verhooging van koloniale militaire gagementen, deze bedragen voor een: adjud.-onderoffic. *f* 300, serg.-maj. *f* 240, serg. en foerier *f* 216, korp. *f* 180, sold. *f* 144.

Op het volle bedrag hebben aanspraak allen die wegens langdurige dienst, dat is 40 jaren, het verblijf in O.- en W.-Indië van den dag van inscheping af *dubbel* gerekend, de aktive dienst wenschen te verlaten.

Dezelfde aanspraak hebben diegenen, die wegens verwonding of verminking vroeger ongeschikt worden, terwijl verlies van ledematen aanspraak geeft op verhoogd gagement.

Andere oorzaken van ongeschiktheid, mits niet het gevolg van eigen toedoen, geven aanspraak op gagement naar reden van volbragte diensjaren, ook al zijn zij niet ontstaan door of ter zake van het uitvoeren van gevorderde of bevolene dienst, mits dan gepaard met eene tienjarige effektieve dienst, welke termijnen nog voor inkrimping vatbaar zijn.

Eerlang zal daarenboven worden aangevangen met daarstelling van een koloniaal militair invalidenhuis, waarin tegen het naderen van den ouden dag, ieder wegens langdurige dienst met gagement begiftigd koloniaal militair eene milde verzorging te beurt zal kunnen vallen.

Gewonden of verminkten zullen, ongeacht hunnen leeftijd, daarin kunnen worden opgenomen, zoodra zij zulks verkiezen. Ook hulpbehoevende gegageerden van andere kategoriën zullen, bij gunstige uitzondering, in dit gesticht eene verzorging deelachtig kunnen worden, die zij, met hunne inkomsten, zich in de gewone maatschappij niet zouden kunnen verschaffen.

— Kapt. *Schraver*, van het 4. reg. inf., is bij den staf overgeplaatst, om bij 't ministerie voor oorlog werkzaam te zijn.

— In de groote gehoorzaal van het akademiegebouw te Groningen zal aanstaanden Donderdag, des morgens ten 11 uur, mr. *G. Diephuis*, benoemd tot hoogleeraar bij de regtsgeleerde fakulteit aan die hoogeschool, die betrekking aanvaarden met het houden eener rede in de Nederlandsche taal, *over de wetenschap des regts in betrekking tot de wetgeving.*

— Behalve zijne voorwaardelijke aanprijzing door den gemeenteraad van Leeuwarden van de aanvraag, om koncessie voor de Noorder spoorwegen van de heeren *Reerink*, heeft de Leeuwarder raad buitendien in het adres aan Z. M. den koning gevraagd, dat in de koncessie *Sloet* althans nog wijziging zal gebragt worden.

— Het Rotterdamsche spoorwegkomitee heeft aan verschillende gemeentebesturen brieven gezonden, om daar aan te dringen, op het ondersteunen der aanhangige plannen tot aanleg van spoorwegen bij 's lands vertegenwoordiging.

— De begrooting van de stad Utrecht voor de dienst van 1860, die thans den Raad ter goedkeuring is voorgelegd, bedraagt in inkomsten en uitgaven *f* 491.000.

De inkomsten zijn:

batig saldo van 1858		*f* 45.421.—
Opcenten op 's Rijks direkte belastingen		- 60.997.—
als geb. en ongeb. eigendomm.	*f* 16.250.77	
〃 personeel	- 44.746.44	
eigen direkte belasting		*f* 76.000.—
belasting op het geslagt		- 32.000.—
〃 't gedistilleerd		- 100.000.—
〃 den wijn		- 20.000.—
〃 den turf		- 30.000.—
〃 steenkolen		- 9.000.—
opbrengst van tollen, haven-, kade-, bruggelden, enz.		- 14.252.—
opbrengst van de sluizen buiten de Weerd, Vreeswijk, Vleut. wetering en Nieuwersluis		- 18.700.—
opbrengst van jaar- en andere markten.		- 8.700.—
〃 begraafplaats, schoolgelden, enz.		- 27.254.—
opbrengst hondenbelasting en kermis .		*f* 2.200.—
〃 renten, geb. en ongeb. eigend., haardasch, boomen, enz. . .		- 16.364.—
〃 verkoop gem. eigendommen		- 13.730.—
〃 van verschillenden aard. . .		- 16.381.—

De uitgaven beloopen:

kosten van 't bestuur der gemeente .	*f* 38.2.—50
〃 〃 〃 der gem. ink. .	- 44.190.—
〃 medische policie	- 5.900.—
〃 plaatselijke policie.	- 40.991.—
〃 brandweer	- 6.000.—
〃 verlichting	- 26.000.—
〃 ijk	70.—
〃 traktementen voor openbare werken	- 8500.—
〃 onderhoud straten en wegen .	- 25.000.—
〃 grachten en bruggen	- 17.500.—
〃 veren, riolen, kluizen, enz. .	- 9.900.—
〃 plantsoen	- 4.400.—
〃 begraafplaats.	- 7.700.—
〃 klokken, vlaggen, enz. . . .	- 500.—
〃 bouw of herstel van gemeente eigend.	- 29.700.—
〃 grondbel. gem. eigend. en brandwaarb.	- 3.000.—
〃 kamer v. kooph. en gen. landb. en kruidk.	950.—
〃 Hoogeschool en Gijmnasium .	- 18.200.—
〃 openbaar onderwijs	- 31.400.—
〃 gemeente archief	400.—
〃 armwezen	- 63.750.—
〃 renten en aflossingen	- 66.091.—
〃 pensioenen en lijfrenten . . .	- 7.759.—
〃 schutterij	- 6.000.—
〃 verschillende uitgaven . . .	- 11.390.—
〃 onvoorziene uitgaven	- 17.457.—

De totalen der begrootingen van enkele onzer groote gemeenten zijn voor 1860 de volgenden:

Voor Rotterdam de gewone inkomsten *f* 1 354,283.- en de buitengewone *f* 348.610, te zamen *f* 1,702,893.-; de gewone uitgaven *f* 1,352,538.- en de buitengewone *f* 348,610.- te zamen *f* 1,701,148.-; zoodat een batig saldo overblijft van *f* 1,744.-.

Voor 's Hage de inkomsten en uitgaven *f* 1,059,081, dus 233½ duizend hooger dan 't vorig jaar; deze verhooging is veroorzaakt door het plan tot aanleg van openbare werken, schoollokalen, vleeschhal, overdekte markt, enz. voor *f* 200,000.

Voor Groningen *f* 532,226.- in uitgaaf en in ontvangst *f* 162.- meer.

Voor 's Bosch *f* 240,025.- in ontvangst en *f* 239,907.- in uitgaaf.

De gemeente rekening over 't dienstjaar 1858 bedroeg te Amsterdam in inkomsten *f* 4,297,377.- en in uitgaven *f* 3,636,274.-, alzoo een voordeelig saldo opleverende van *f* 660,702,-.

Te Middelburg in ontvangsten *f* 236,459.- en in uitgaven *f* 224,001.- leverende dus een batig saldo van *f* 12,458.-.

De gemeente-rekening over 1858 bedroeg te Arnhem in ontvangst *f* 264,778,25 en in uitgaaf 244,723,18, aldus een batig slot van *f* 20,055,07 opleverende.

— Te Meppel is de begrooting in ontvangst en uitgaven op *f* 35,006 geraamd, waarvan *f* 8504, bijna ¼, voor onderwijs. Voor 't armwezen is *f* 4430 uitgetrokken, terwijl vroeger tot *f* 12,000 aan subsidiën werd verstrekt.

— De raad der gemeente Assen heeft het beginsel aangenomen, ten aanzien van de heffing van den hoofd. omslag, dat dezelve zal geschieden, naar eigen aangifte, des gevorderd door eeden gesterkt, terwijl bij gebreke van aangifte, de aanslag door burg. en weth. zal geschieden.

De raad heeft in den avond van den 16. dezer mede eene verordening ter regeling van het schoolonderwijs in die gemeente vastgesteld. Daarin is o. a. bepaald, dat de schooluren zijn 5 uur over dag en 2 des avonds; dat de schoolbehoeften door de onderwijzers zullen geleverd worden tegen eene vergoeding van *f* 0.75 per kind; dat de traktementen der hoofdonderwijzers in de scholen te Assen zullen bedragen *f* 850, van dien te Kloosterveen *f* 650 en van den hulponderwijzer te Loon *f* 240; dat de bezoldiging des 1. hulponderwijzers te Assen zal zijn *f* 250, en van den 2. hulponderwijzer te Assen alsmede van den 1. hulponderwijzer te Loon *f* 200; dat de onderwijzers geen onderwijs aan de huizen der ingezetenen mogen geven, en eindelijk, dat er geheel kosteloos onderwijs zal worden gegeven.

— Eergister morgen is te Vlissingen in het droogedok gezet Zr. Ms. fregat *Ceres*, bestemd om tot drijvende batterij te worden ingerigt.

— Eergister morgen is aan het Nieuwe Diep bij de schietoefeningen op den Horst weder een lange 30ponder gesprongen, evenwel zonder dat daarbij iemand is gekwetst.

— Van den 1 tot den 19 dezer zijn te Harderwijk reeds 310 manschappen aangebragt, die uit het Napelsche leger ontslagen voor onze O. Indië dienst hebben genomen.

— Gister heeft het prov. geregtshof in Overijssel uitspraak gedaan in de zaak van den kindermoord, waarvan *Nietje Salomons* en hare moeder, vrouw *Augusson* beschuldigd waren. De ongehuwde moeder is veroordeeld tot 10 jaar tuchthuisstraf en de grootmoeder, die bij de uitspraak wegens ziekte niet aanwezig was, tot de straffe des doods.

— Men leest in de *Java Bode*:

De *Java Courant* bevat in haar officieel gedeelte het eervol ontslag van de hoofdkommissie van onderwijs, en deelt tevens de namen der nieuw benoemde leden van dat ligchaam mede.

Wij zouden gaarne het een en ander zeggen van de nieuwe zamenstelling, doch, omdat het vooral in Indië, zoo moeijelijk is zaken zonder personen te behandelen, bepalen wij ons bij een paar opmerkingen. Gelijk men ziet, bestaat de geheele kommissie uit 1 president en 8 leden, dat is zamen 9 personen, en onder die 9 is 1 partikulier, al de overigen zijn goevernements-ambtenaren. Die verhouding kunnen wij onmogelijk goedkeuren.

Was er nu in geheel Neerlandsch-Indië geen enkel onderwijzer, geschikt en bekwaam, om lid te zijn van de hoofdkommissie? Wij hebben hier nogmaals een ligchaam van toevoorzigt zoowel administratief als paedagogisch — over onderwijs en onderwijzers, zonder een enkelen onderwijzer. Wanneer nu het goevernement eens een kommissie van toevoorzigt benoemde over het militaire of marine departement, en deze kommissie uit onderwijzers zamenstelde, had niemand iets te klagen.

— Bij de gebroeders *van Cleef*, boekhandelaars te 's Gravenhage, is in het licht verschenen de redevoering, waarmede dr. *M. Hoek*, vroeger observator aan de sterrewacht te Leiden, in de maand Julij ll. de betrekking van hoogleeraar aan de hoogeschool alhier aanvaard heeft. Deze redevoering heeft, gelijk vroeger reeds is medegedeeld, ten onderwerp *het herleven der sterrekunde aan het einde der middeleeuwen.* Na bij de oude volken, de Chaldeën, Chinezen, Indiërs, Egyptenaren te hebben stilgestaan, om aan te toonen, dat de sterrekundige wetenschap door de Grieken geschapen is, en na een oogenblik bij de Arabieren vertoefd te hebben, doorloopt de hoogleeraar de geschiedenis der sterrekunde van het midden der 15e eeuw (den tijd, waarop de sterrekunde te gelijk met de Grieksche letterkunde herleefde) tot aan het midden der 16e, met eensdeels den invloed aan te wijzen, die de wetenschap gehad heeft op de groote ontdekkingen ter zee, en de verpligtingen, die daaruit voor haar voortvloeiden, aan den anderen kant de oorzaken te noemen van het aanzien, dat hare beoefenaars genoten. Wij mogen vertrouwen, dat deze belangrijke rede vele lezers vinden zal.

— Ll. Vrijdag is te Velp nabij Arnhem overleden, mr. *P. Fiers Smeding*, oud-president van het geregtshof te Suriname, lid van den raad der gemeente Haarlem, en regter plaatsvervanger in de Arrond. regtb. aldaar.

— Te Delfzijl is door het door den wind digtslaan der poortdeuren een 8jarig kind zoo geklemd, dat het binnen enkele uren was overleden.

— Een bijenhouder te Downfield heeft de uitwerking van chloroform op de bijen beproefd, ten einde den honig te kunnen uitnemen, zonder die nijvere insekten te dooden. Hij sloot den ingang van den korf, bedekte dien met een kleed, ten einde het licht zooveel mogelijk uit te sluiten en blies toen chloroform in den korf. Toen hij zag dat de bijen in slaap waren gevallen, viel het hem niet moeijelijk ze in eenen anderen korf te verplaatsen, zonder haar eenig letsel toe te brengen. Den volgenden ochtend waren allen weder ontwaakt en gonsden rondom den korf, alsof er niets met haar gebeurd ware.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 20 *Sept.*, 0.80 El.; + AP. 7.75. Gev. 0 d.

De Rijnhoogte te Keulen den 20. Sept. 5 voet 1½ duim; 5 voet 2½ duim Rijnlandsch.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De heer *Anemaet*, als oudste lid in jaren, bekleedt tijdelijk het voorzitterschap. Nadat de geloofsbrieven zijn onderzocht en goedgekeurd van de nieuw benoemde leden, de heeren *Wichers* en *v. Diggelen*, en die heeren zitting hebben genomen, wordt er overgegaan tot het opmaken van eene lijst van drie kandidaten, voor het voorzitterschap der Kamer, gedurende de tegenwoordige zitting.

Uitslag der stemming. (Er zijn 55 leden tegenwoordig). Eerste kandidaat, de heeren: *v. Reenen* 32, *Dullert* 19, *Heemskerk* 2, *Mackay* en *D. v. Twist* elk ééne stem; derhalve wordt de heer *van Reenen* tot eerste kandidaat gekozen.

Tweede kandidaat, de heeren: *Dullert* 30, *van Twist* 7, *Schimmelpenninck van der Oye* 7, *Mackay* 4, *Meeussen* 2, *Elout* 1, *van Nispen* 1, *Jespers* 1, *Heemskerk* 1 en *blanco* 1; mitsdien is de heer *Dullert* tot tweede kandidaat gekozen.

Derde kandidaat, eerste stemming, de heeren: *Meeussen* 17, *van Twist* 12, *Schimmelpenninck* 9,

Anemaet 6, *Jespers* 3, *van Nispen* 2, *Mackay* 2, *Poortman* 1, *van Hall* 1, *Heemskerk* 1 en *Schimmelpenninck* 1.

Tweede stemming, de heeren: *Meeussen* 30, *Schimmelpenninck* 14, *van Zwist* 8, *Jespers*, *Anemaet*, en *Heemskerk* elk 1, derhalve wordt de heer *Meeussen* tot derde kandidaat gekozen.

Die lijst zal door eene kommissie uit de Kamer den Koning worden aangeboden.

Zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting der Eerste Kamer van gister wordt voorlezing gedaan van een Koninklijk besluit, waarbij Mr. *J. A. Philipse* tot Voorzitter der Eerste Kamer benoemd wordt.

Baron *Taets v. Amerongen v. Natewisch* is na het afleggen der eeden in handen van Z. M. in de Kamer binnengeleid.

De geloofsbrieven van de nieuwe leden zijn allen onderzocht en goedgekeurd. De Voorzitter spreekt de nieuwe leden aldus aan:

»Het is mij, als Voorzitter van de Eerste Kamer, eene bijzonder aangename taak, Mijne Heeren, u allen, die in dit jaar, door de Staten uwer provinciën tot leden dezer Kamer òf zijt herkozen òf voor het eerst zijt benoemd, thans in deze aanzienlijke vergadering als mijne medeleden op nieuw, of voor het eerst, te mogen begroeten.

»Zijt allen welkom in ons midden! Worde het u vergund, de andermaal of voor het eerst aan u opgedragen zoo eervolle taak met belangstelling en zelfvoldoening te volbrengen, en zij het onder Gods zegen uw aller deel, om in deze betrekking nog lang ten nutte van ons dierbaar vaderland werkzaam te blijven!

»En thans mijne heeren, zeer geachte medeleden der Eerste Kamer, aanvaard ik de taak, waartoe ik, bij 's konings voor mij zoo vererend besluit weder ben geroepen.

»Ik doe dit, op nieuw, vertrouwende op uwe ondersteuning en op uwe reeds meermalen aan mij betoonde en door mij hoog gewaardeerde welwillendheid, ik doe het bovenal onder opzien tot den Almagtige, Wiens hulp en bijstand ik steeds zoo zeer behoeve.

»Moge aan mij en aan u allen mijne heeren! het voorregt worden geschonken, de ons op gisteren toegezegde zoo menigvuldige werkzaamheden, die ook ons deel kunnen worden, te voleindigen, ter bevordering der belangen van koning en vaderland, en ruste Gods zegen op alles, wat in dit nu weder aangevangen zittingjaar door de Staten-Generaal, moge het zijn onder het niet genoeg te danken genot van rust en vrede, ten algemeenen nutte zal worden tot stand gebragt.”

Tot leden der kommissie voor de verzoekschriften worden door den voorzitter benoemd de heeren: *Huydecoper van Maarsseveen*, *Rijsterborgh*, *Michaels van Kessenich*, *Franssen van der Putte* en *van Amerongen van Natewisch*.

Op voorstel des voorzitters wordt besloten de troonrede met een adres te beantwoorden.

Daarna wordt overgegaan tot de trekking der afdeelingen. — Na afloop daarvan verzoekt de voorzitter de leden zich in de afdeelingen te begeven, ter benoeming van voorzitters, onder-voorzitters en leden der komm. tot het ontwerpen van het adres. — De zitting wordt hierop gescheiden.

MADRID, 18 September.

Uit Ceuta meldt men, dat de Mooren, na versterking te hebben ontvangen, in den nacht van den 12. op onze liniën zijn aangetrokken. Den 13. zijn hun drie kompagniën jagers te gemoet gerukt en hebben hen verdreven en tot Serrallo vervolgd. Toen de onzen terug gingen kwam de vijand weêr voor den dag. Hij werd echter weêr tot Serrallo verdreven.

De Mooren hebben 32 dooden en 40 gekwetsten, zij hebben een aantal musketten achtergelaten. Van de onzen zijn er 12 gewond.

Uit Parijs meldt men, dat de Spaansche fondsen eene gunstige uitzondering maken op de flaauwe spekulatie op het oogenblik in andere waarden omgaande, en dat de reden daarvan in Spanje's gunstigen finantiëlen toestand gelegen is. 's Lands ontvangsten toch zijn in tien jaren met een half milliard realen vermeerderd en zullen binnen weinige jaren met nog 1 millard vermeerderd zijn. Een tweede reden ligt daarin, dat de Spaansche regering de 500 millioen door de desamortisatie der kerkgoederen opgeleverd, tot ondersteuning van handel en nijverheid heeft gebezigd. Een derde reden is de sluiting van het konkordaat, waardoor aan de desamortisatie verder gevolg zal worden gegeven, op voorwaarde dat voor de opbrengst obligatiën worden ingekocht ten name der bisschoppen over te plaatsen; hierdoor toch zal een onvervreemdbaar kapitaal van 3 millioen aan fondsen moeten worden ingekocht en zullen er dus minder ter markt komen.

TURIJN, 18 September.

De bisschoppen van Pisa, Sienna, Lucca en Florence hebben der regering een protest ingediend tegen de beide cirkulaires den 25. Aug. tot hare agenten gerigt, betreffende het toezigt op het gedrag der geestelijkheid, die verdacht werd ten gunste der restauratie te intrigeren. De bisschoppen verklaren, dat die cirkulaires op hen den indruk der smartelijkste verwondering hebben gemaakt, daar de geestelijkheid er aan de algemeene afkeuring wordt blootgesteld, als zou nl. alleen zij aanleiding tot vrees geven, te midden der kalmte en orde die onze bevolkingen tot lof strekken. Sedert de eerste dagen echter dat in Toskanen staatkundige veranderingen hebben plaats gevonden, hebben de bisschoppen zich beijverd hunnen onderhoorigen de te volgen gedragslijn voor te schrijven, en hun aan te bevelen zich niet te mengen in de partij-kwestiën en worstelingen. Die raadgevingen zijn niet verloren geweest.

De geestelijkheid verdiende niet, dat een zoo beleedigende maatregel ten haren opzigte genomen werd. De bisschoppen hopen, dat de regering zich zal haasten, de openbare meening ten aanzien der geestelijkheid tot andere inzigten te brengen, en dat wel, in overeenstemming met de beginselen van vrede en eendragt, waaraan wij op het oogenblik zoozeer behoefte hebben. De andere bisschoppen van Toskane hebben hunne adhesie aan dit protest opentlijk bekend gemaakt.

Uit Napels meldt men, dat generaal *Filangieri* wel degelijk zijn ontslag heeft genomen, en wel, omdat de partij der koningin hem zoozeer dwarsboomde in de weinige administrative en materieele hervormingen, die hij nog meende tot stand te kunnen brengen.

WEENEN, 17 September.

Men verzekert, dat prins *v. Metternich* niet als gezant te Parijs zal blijven, maar na afloop der tusschen Oostenrijk en Frankrijk gevoerd wordende onderhandelingen naar zijn post te Dresden zal terugkeeren.

De tegenwoordige minister van policie zal, op uitdrukkelijk verlangen van keizer *Napoleon*, na de definitieve sluiting des vredes naar Parijs terugkeeren.

Nu de zaak der Protestanten hier goed is geregeld, begint men op nieuw te spreken van de noodzakelijkheid, om ook de belangen der Israëlieten door regelen vast te stellen. Er zijn trouwens 850.000 Joden in Oostenrijk.

De hertogin van Parma wordt tegen het midden van Oktober met hare beide zonen te Frohsdorf verwacht.

— 20 *Sept.* Met. 5 pCt. 73.50; Nat. 77.70; Bank 886.—; Noord-Bahn akt. —; Credit Anst. 207,50; O-Fr. Spoorw.-akt. 260.—; Lomb. Venet. —; Nieuwe —,—; W. op Lond. 3 m. 12.15; G. 21.

BERLIJN, 19 September.

Een ministerieel besluit, dezer dagen te Gotha afgekondigd, bewijst hoe daar te lande de oude eerwaardige schooltucht nog zoo zeer in eere is, dat eenige verzachting daarin door de partij van den vooruitgang reeds als eene groote overwinning wordt beschouwd. Volgens dat besluit mogen de onderwijzers in de volksscholen voortaan geene andere straf meer toepassen dan slagen met de roede, terwijl de stok niet meer gebruikt mag worden, dan met toestemming van den schooldirekteur in de steden en van de geestelijken op het platte land. Alle overige ligchaamsstraffen zijn onvoorwaardelijk afgeschaft. Door dezen hoog geprezen vooruitgang is men nu eenvoudig tot de bepalingen teruggekeerd, die hertog *Ernst de Vroome* van Gotha reeds in 1648 vaststelde.

LONDEN, 19 September.

De heeren *Cobden en Bright*, de mannen der koornwetten-*league*, stellen zich weder aan 't hoofd der reform-kwestie. Na den eersten togt van voorleden jaar, die slechts diende, om het terrein te verkennen, zal thans de werkelijke kruistogt tot de invoering van de hervormingen in 't kiesstelsel worden op touw gezet, en worden zamensprekingen, openbare vergaderingen en maaltijden daartoe aangekondigd.

— 20 *Sept.* Gec. $95^5/_8$; Peru $4^1/_2$ pCt. —; 3 pCt. —; Venez. 5 pCt. $27^3/_4$; $2^1/_4$ pCt. $14^3/_4$; Port. 3 pCt. —; Sp. 3 pCt. $46^3/_4$; $1^1/_2$ pCt. $34^3/_4$; Rusl. $4^1/_2$ pCt. —; 5 pCt. —; Holl. $2^1/_2$ pCt. —; 4 pCt. —; Sard. $86^1/_2$.

PARIJS, 12 September.

De *Moniteur*-nota, betreffende de pers, die regtstreeks van den keizer kwam, moet, naar men zegt, de ministers, die geen meerdere persvrijheid verlangden, niet zeer welkom geweest zijn.

De *Presse* zegt heden het volgende:

»Als aanvulling der nota van gister, bevat de *Moniteur* de cirkulaire door den minister van binnenlandsche zaken tot de prefekten gerigt, betreffende de uitvoering der wet op de drukpers. Met allen eerbied dien wij die officieele manifestatiën verschuldigd zijn, komt het ons voor, dat zij, ten minste naar het schijnt, niet in allen deele overeenkomen. De nota van gister verweet den bladen, dat zij zich, onwetend, tot organen hadden gemaakt der vijandige partijen, die eene grootere mate van vrijheid eischten, om des te gereedelijker de konstitutie en de grondwetten der maatschappelijke orde te kunnen aanranden. Van de zijde der regering moet men meenen, dat die aanvallen eenig gevaar opleverden. Dat nu is niet het geval, 's keizers regering is sterk genoeg, zegt de cirkulaire om geen aanval te vreezen, en haar onbetwiste kracht beschermt haar zelfs tegen de misbruiken der vrijheid.

»Verder leest men, dat de regering aan de vrijheid van diskussie slechts die beperkingen wil aanbrengen, vereischt door den eerbied voor de konstitutie, de wettigheid der keizerlijke dinastie, het belang der orde, der openbare zedelijkheid en der godsdienst. Is het niet duidelijk, dat al die beperkingen haar waarborg kunnen vinden in de gewone wetgeving, en waarop kan dan de noodzakelijkheid van een bijzonder toezigt gegrond zijn? Zij is gegrond op den geest der tegenwoordige instellingen. Ongetwijfeld is de wet vatbaar voor de verbeteringen wier noodzakelijkheid door de ondervinding zou zijn aangetoond, en tot dusverre schijnt het. dat de ondervinding die noodzakelijkheid volstrekt niet heeft aangetoond, »maar de beginselen waarop het besluit van 1852 berust, staan in innig verband met het herstel van het gezag in Frankrijk en met de daarstelling der eenheid van gezag, berustende op het algemeen stemregt.” Dat is, dunkt ons, de eerste maal, dat de solidariteit van het tegenwoordig perstoezigt met de keizerlijke instellingen zoo duidelijk wordt uitgedrukt.

»De cirkulaire kenschetst overigens met één woord het verschil tusschen het tegenwoordig toezigtstelsel, dat behouden wordt, en dat waaronder de pers vroeger in Frankrijk stond en waaronder zij in andere landen staat.

»De regering duldt de tegenspraak; onder het vroeger toezigt heeft zij die verduurd.”

Prins *Poniatowsky* bevindt zich nog in Toskane, vanwaar hij tegen het eind dezer maand, op uitnoodiging van graaf *Walewsky*, zal terugkeeren.

De prins *v. Metternich* is dadelijk na zijne terugkomst alhier naar Biarritz vertrokken.

De toebereidselen voor de expeditie naar China zijn, zegt men, eensklaps op bevel van den minister van marine gestaakt, — hetzij, omdat de regering den uitslag der konferentiën van lord *Cowley* met *Lodewijk Napoleon* te Biarritz wil afwachten, hetzij de langs diplomatieken weg ontvangen mededeelingen over het voorgevallene aan de Peï-ho aan de voorgenomen expeditie eene andere rigting hebben gegeven.

Het volgende melden de bladen van den overleden Sultan van Marokko. Bij den dood zijns vaders maakte zijn oom zich van den troon meester, en behield dien tot zijn dood, toen het rijk aan den neef kwam, wien hij het had vermaakt, en die zich reeds als goeverneur van Soufra zeer bemind gemaakt had door zijne voorzigtigheid, geestkracht en regtvaardigheid. — Dadelijk na zijne troonsbeklimming dempte hij een vierjarigen burgeroorlog. IJverig Muzelman, doch niet fanatiek, vervolgde hij de Christenen noch kwelde de Israëlieten. Sedert den Sultan *Hamed Cherif* heeft Marokko geen minder bloedgierig vorst gehad dan *Moulai-Abd-er-Rhaman*. Zijn uiterlijk was meer beminnelijk en bevallig, dan indrukwekkend en norsch. Hij was gansch niet misdeeld van geestvermogens en zijn omgang was zeer aangenaam. Zijne vrouwen behandelde hij met de meeste zachtzinnigheid. Toen hij aan de regering kwam was Marokko zeer zwak. De bevolking bedroeg nu slechts 8,500,000 zielen, verspreid over 70 vierk. mijlen. 's Rijks inkomsten bedroegen *f* 7,500,000, waarmede men alle uitgaven bestreed, nog *f* 3,500,000 overhoudende die in de keizerlijke schatkist gestort werden. Nijverheid en handel sliepen, en het regt werd er bedeeld als bij de wilde volken. Een opstand die uitbrak dempte de sultan door te zorgen dat tweedragt tusschen de onderscheidene opgestane stammen ontstond. In 1838 stonden weder eenige stammen op, ondersteund door des sultans zwarte lijfwacht. Dit onderdrukte hij op dezelfde wijze. Naderhand zijn nog tweemaal eenige stammen opgestaan, en wel eens onder aanvoering eener vrouw. Na de rust in zijn rijk hersteld te hebben, hield hij zich ook met de buitenlandsche zaken bezig, en arbeidde aan het herstel der marine. In zijne buitenlandsche politiek legde hij veel behendigheid aan den dag. In den strijd van Frankrijk tegen *Abd-el-Kader* nam *Abd-er-Rhaman*, die, toen men zijn rijk naderde, daarvoor begon te vreezen, de partij van dezen op, evenwel met slecht gevolg, zoodat hij zelfs na de ontmanteling van Tanger en Magador, en het verlies van den slag bij Isly in 1844 vrede moest sluiten. Sedert is Marokko's vrede niet verstoord.

De Sultan laat vier zonen na die elkaâr den troon betwisten.

De berigten omtrent den wijnoogst zijn gunstig. Binnen 8 à 10 dagen zal de druivenoogst overal afgeloopen zijn. De wijn zal zeer goed zijn, veel beter dan men verwacht had en misschien gelijk wezen met dien van verleden jaar.

— 20 *Sept.* Rente op tijd 3 pCt. 68,70; Fr.-Oost. Spw. 537,50; Sp. $1^1/_2$ pCt. $34^1/_4$; 3 pCt. $44^1/_8$.

BRUSSEL, 20 September.

De kolom, ter eere van 't kongres en grondwet, alhier opgerigt, vertoont zich aan aller oogen. Over enkele dagen zal dat monument plegtig worden ingewijd. De kamer der Afgevaardiden is daartoe bijeen

geroepen en zal den 27 dezer in buitengewone zitting vergaderen.

De nieuw te bouwen beurs te Antwerpen zal worden opgerigt op de plaats, waar de oude heeft gestaan.

De laatsl. Donderdag te Antwerpen gehouden verkoop van gevogelte, in den zoölogischen tuin aldaar gekweekt, heeft ruim 15.000 frs. opgebragt. Het meeste werd voor Keulen en Weenen gekocht.

De *Indépendance Belge* meldt, dat de bekende geïnterdiceerde priester *de Geest*, tegen wien een bevel van in hechtenisneming was uitgevaardigd, ten gevolge van een vonnis, door het hof van appèl van Gent tegen hem geveld, te Brussel in verzekerde bewaring is gebragt.

Van den *Almanak van Snoeck*, die gewoonlijk in Oktober te Gent verschijnt, zullen dit jaar getrokken worden 160.000 (zegge honderd en zestig duizend) exemplaren! Er zullen zeker nog wel jaren vervliegen, eer een letterkundig werk zulk een aftrek zal vinden!

ADVERTENTIEN.

*** Heden beviel van een' *ZOON*, ten huize van den HWGeb. Heer *van Weede van Dijkveld*, de HoogWelGeboren Vrouwe H. M. VAN DER PLAAT VAN HONSWIJK, geliefde Echtgenoote van

De Bilt, 19 Sept. 1859. ERNEST ALBERT Vicomte LE GENTIL DE ROSMORDUC.

*** De ondergeteekende heeft de eer te berigten dat hij het voornemen heeft, gedurende den aanstaanden winter, op zijne Bovenzalen **CONCERTEN** te geven, door verschillende Muziekcorpsen, doch bepaald om de 14 dagen des Zondags avonds. Daarvoor heeft hij geëngageerd het Strijkorchest van het Regement Veld Artillerie, onder directie van den Heer RUDERSDORFF.

Het Eerste Concert zal aanvangen op Zondag 9 October 1859, des avonds ten 8 uur.

F. RIKKERS, in het Wed.

*** Om in werking te treden met 1° Januarij 1860, zal in het Policiewezen te Utrecht, eene belangrijke uitbreiding tot stand komen.

Degenen die genegen zijn, om in gemelde uitbreiding, voor de betrekking van **Agent van Policie** in aanmerking te komen, kunnen zich tot dat einde persoonlijk met verzoekschrift en onder overlegging van bewijzen van vroegere diensten, tot den 15. October 1859, (uitgenomen den Zondag), des voormiddags van 10 tot 12 ure aanmelden aan het Hoofd-Commissariaat van Policie, aldaar.

Vereischten zijn: een leeftijd beneden de 35 jaren, sterke ligchaamsbouw zonder gebreken, goed lezen en schrijven en de wetenschap om processen-verbaal op te maken; — terwijl ook bijzonder zal gelet worden op de zoodanigen die in den militairenstand den graad van Onderofficier bekleed hebben en aan al het vorenstaande kunnen beantwoorden.

Utrecht, den 16. September 1859.

De Hoofd-Commissaris van Policie,
W. VAN GOUDOEVER.

AANBESTEDING.

*** Het Collegie van Toezigt over het Huis van Bewaring te Ysselstein zal op Zaturdag, den 8. October 1859, des namiddags ten twee ure, in een der lokalen van het Gouvernementsgebouw te Utrecht, ten overstaan van den Heer Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in het 8° distrikt, onder nadere goedkeuring van Hun Ed. Gr. Achtb. Heeren Gedeputeerde Staten dezer provincie, publiek aanbesteden:

Het afbreken van een Oud gebouw en het bouwen van een Huis van Bewaring te Ysselstein.

Waarvan het bestek met de teekeningen voorliggen op het Raadhuis te Ysselstein, terwijl het bestek voorts ter visie zal liggen in de Gemeentehuizen te Montfoort, Vreeswijk, Jutphaas, Lopik, Benschop, Polsbroek, Jaarsveld en te Utrecht, zoo in het Gouvernementsgebouw als verdere plaatsen, waar gewoonlijk bestekken van Waterstaatswerken ter lezing worden gelegd.

Het bestek is overigens mede te verkrijgen, tegen betaling van *f* 1.00, bij de Boekhandelaars *H. Kemink en Zoon*. — De aanwijzing in loco zal plaats hebben op Woensdag, den 5. October, des voormiddags ten 11 ure. — Inlichtingen zijn te bekomen bij den Heer Hoofd-Ingenieur Baron VAN REEDE VAN OUDTSHOORN, den Opzigter WIJNDELS DE JONGH en den Architect KAMPERDIJK, allen te Utrecht.

*** Op Zaturdag den 24. September 1859, des namiddags ten 5 ure, zal in het lokaal van verkoopingen te Utrecht, achter Sint Pieter, ten overstaan van den Notaris VAN ZIJDVELD, publiek om contant geld, tot afbraak worden verkocht: Eene WARMOESIERS-WONING met Achterhuis, gelegen te Utrecht in de Lange-gracht nabij de Roodebrug aan de rivier de Vecht.

*** De ondergeteekende een **MAGAZIJN** van

LAKENS, DUFFELS, BAAIJEN,

PANTALON EN VESTENSTOFFEN

alhier geopend hebbende, recommandeert deze affaire in de gunst van het geachte publiek.

Eene ruime sortering van verschillende Stoffen geeft hem hoop de achting en het vertrouwen van Utrechts Ingezetenen te zullen verwerven.

OUDEGRACHT, tusschen de Bezem- en Bakkerbruggen, D. N°. 56.

M. OOSTMEIJER.

*** **Te Huur** of **te Koop** een HUIS, staande op een fatsoenlijken stand, nabij het Plantsoen, bevattende zeven Kamers, Keuken, Kelder en Zolder, met een Tuin. Terstond te aanvaarden.

Te bevragen bij T. VAN DOORN, Mr. Timmerman O. Gracht bij de Weesbrug.

TE HUUR

*** Met November of eerder, op een der vrolijkste standen, een BOVENWONING met vrijen Opgang, voorzien van twee Kamers met Kasten, Keuken met regenwater en Bestekamer, voor een matigen prijs; franco, adres Bureau dezer Courant Letter V.

JONGENS

*** die lezen en schrijven kunnen, en, bij korten looptijd, een *nuttig ambacht* willen leeren, dat goed en voortdurend werk oplevert, vervoegen zich aan 't bureau der Utrechtsche Courant, Korte Nieuwstraat.

*** Op een **Notaris Kantoor** te Utrecht, wordt ter opleiding gevraagd: een JONG MENSCH niet beneden de 16 jaren, en een goede hand schrijvende. — Adres lett. N. Bureau dezer Courant. Brieven franco.

WORDT GEVRAAGD

*** tegen November, eene KEUKENMEID, voorzien van goede getuigschriften. Adres: Oude Gracht, wijk A. No. 70, bij de Geertebrug.

*** **R. Zuurmond** vertrekt op *Middelburg* en *Zeeland*, Zaturdag van de Kade bij de Weerd Barrière.

NEDERLANDSCHE RHIJN-SPOORWEG

Amsterdamsche Kermis.

Woensdag 14, Vrijdag 16, Dingsdag 20 en Donderdag 22 September 1859,

EXTRA TREINEN

NAAR

AMSTERDAM

heen en terug,

voor de veel verminderde vracht van *f* 2,- , in rijtuigen met gevulde zittingen, van de Stations boven Utrecht gelegen en van *f* 1,— van de Stations Utrecht tot Amsterdam; in overdekte wagens van de Stations boven Utrecht gelegen *f* 1,— en van de Stations Utrecht tot Amsterdam 50 Cents.

De billetten moeten uiterlijk daags te voren genomen worden. Om zich wegens het beperkt getal plaatsen niet te zien teleurgesteld, zal het echter raadzaam zijn zich daarvan reeds vroeger te voorzien.

Vertrek 's morgens naar *Amsterdam* van *Arnhem* en *Rotterdam* ten 6 ure en van *Utrecht* ten 7,50 min. Het vertrek van de Tusschenstations, aangewezen op de aanplakbilletten en kleine aankondigingen alom verspreid. **Terugkeer** van *Amsterdam* 's avonds ten 11 ure.

Amsterdam, September 1859. DE DIRECTIE.

*** DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY, zijn zonder weêrga in gevallen van *zinkingen*. L...... M..., te Monnikendam, was sedert 4 jaren onophoudelijk aan zinkingen onderhevig, welke zoo zeer hadden toegenomen, dat hij vier of vijf maanden lang genoodzaakt was het bed te houden, en de geneesheeren verklaarden hem ronduit dat hij niet moest verwachten ooit weder wel te worden. Hij zag dus van elk ander middel af, en begon de zalf en pillen van *Holloway* te gebruiken. Deze veroorzaakte eene zoo groote verandering in zijn gestel, dat hij spoedig zijne gewone bezigheden kon hervatten, en nog eenigen tijd daarmede voortgegaan zijnde, herstelde hij, tot verwondering van een elk, geheel en al.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50, *f* 20,50. Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,95.

Zijn op *franko* aanvragen à kontant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. VAN DE ROMMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN, hoofddepôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244. en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY'setablissement.

Châles & Soieries.

*** **A. W. BOHLEN**, voorheen *E. L. Plagge*, heeft de eer de ontvangst te berigten van een **zeer rijk assortiment der Nieuwste Modestoffen** voor **Robes**, alsmede Nieuwe **Parijser Châles, Mantels** en **Zijden Stoffen.**

H. C. Andersen.

*** Door S. E. VAN NOOTEN, te *Schoonhoven*, is heden uitgegeven:

een tweede, goedkoope Druk

VAN

DE IMPROVISATOR

VAN

H. C. ANDERSEN.

UIT HET DEENSCH VERTAALD DOOR

Mr. C. J. N. NIEUWENHUIS.

Één deel, in postform. 480 bldz. met een vignet in staal.

Prijs *f* **2.15**, fraai gebonden *f* **2.60**.

Deze nieuwe, *goedkoope druk*, sluit zich aan des Schrijvers:

'T WAS MAAR EEN SPEELMAN.

Met vign. à *f* **2,—**, gebonden *f* **2,40.**

en aan zijne

WINTERAVOND-VERTELLINGEN.

Met vign. à *f* **1,60**, gebonden *f* **1,90**, welke onlangs mede bij denzelfden Uitgever verschenen zijn, en nu te zamen een net geheel uitmaden; **voor minder dan den halven prijs van vroeger.**

239. Staats-Loterij.

Vijfde Klasse. 12e Lijst.

No. 2502, 3957, 6667, 6953, 8494 en 14146 ieder *f* 1000.

13e Lijst. No. 4533 *f* 1500. No. 14387 *f* 1000.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Sept.	Uren.	Wind- rigt.	kr. N. a	Barom. bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d.Temp.	Vochtigh.	Gev. regen.	*Opmerkingen.*
20	2	wzw.	0.0	759.73	61.0	— 3.2	0.65	0.	Bewolkt.
	10	nw.	0.0	59.21	48.4	— 7.2	0.98	0.	Helder.
21	8	z.	1.5	55.05	53.1	— 4.5	0.80	0.	Bewolkt.

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 20 September 1859.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$64\frac{3}{4}$	65	$64\frac{3}{4}$
dito dito	3	„	$78\frac{1}{4}$		
dito dito	4	„	$98\frac{3}{4}$	99	$99\frac{1}{4}$
Handelmaatschappij . .	$4\frac{1}{2}$	„	$127\frac{1}{4}$	$127\frac{1}{2}$	127
SPANJE.					
Obligatien	$1\frac{3}{4}$	pCt.	$33\frac{7}{8}$	$34\frac{1}{16}$	$33\frac{15}{16}$
Obligatien	3	„	$45\frac{3}{8}$	$45\frac{1}{2}$	
Binnenl. Schuld	3	„	$43\frac{9}{16}$	$44\frac{1}{8}$	$43\frac{11}{16}$
Amortisable			$11\frac{1}{16}$		
PORTUGAL.					
Obligatiën	3	pCt.	$44\frac{7}{8}$	$44\frac{15}{16}$	
dito 1856/57	3	„	$43\frac{3}{8}$	$43\frac{7}{16}$	
dito 1859	3	„	$43\frac{3}{8}$		
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en C°.*	5	„	$104\frac{3}{8}$		
Obligat. 1828 & 1829.	5	„	102		
Cert. bij *Stieglitz* . . .	4	„	83	$83\frac{3}{8}$	
„ „ N.	4	„	$83\frac{1}{2}$		
dito 5e Serie	5	„	$93\frac{1}{8}$		
dito 1855 6e Serie . .	5	„	$100\frac{5}{8}$	$100\frac{3}{4}$	
dito Adm. te Londen	$4\frac{1}{2}$	„	$95\frac{3}{4}$		
PRUISSEN.					
Obligatiën	5	„	$101\frac{1}{2}$	$101\frac{5}{8}$	
OOSTENRIJK.					
Oblig. Metaliek	5	pCt.	$54\frac{3}{4}$	$55\frac{1}{16}$	$54\frac{3}{4}$
Oblig. Rente Am.. . .	5	„	$74\frac{1}{4}$	$74\frac{5}{16}$	[illegible]
dito dito Nat. 1854 . .	5	„	$59\frac{7}{16}$	$59\frac{11}{16}$	$59\frac{11}{16}$
dito dito	$2\frac{1}{2}$	„	$29\frac{1}{4}$	$29\frac{7}{16}$	$29\frac{3}{8}$
AMERIKA.					
Venez. Oblig.	3	„	26	$27\frac{7}{16}$	
Grenada, Oblig. . . .	$3\frac{1}{4}$	„	$15\frac{1}{2}$	$15\frac{5}{8}$	
Mexiko, Obl.	3	„	$20\frac{5}{16}$	$20\frac{7}{16}$	
N.-Am. Illin. Obl. C. B.	7	„	81		

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

BIJVOEGSEL

BIJ DE UTRECHTSCHE COURANT VAN

WOENSDAG 21 September 1859, N°. 225.

Stedelijke Raad van Utrecht.

Zitting van Donderdag 15 *Sept.*

Voorz. Mr. *N. P. J. Kien.*

Tegenwoordig zijn 26 leden, afwezig de HH. *Schuller* en *Bosch.*

Wordt ter tafel gebragt eene voordragt voor de benoeming van een onderwijzer in de wiskunde aan het gymnasium, waarop voorkomen de HH. *E. R. Vermeer* en *J. E. Reeden*, — ter sekretarie.

Is ingekomen eene missive van kuratoren der hoogeschool, houdende inlichtingen omtrent het gebruik der jaarlijksche toelage van *f* 5000 uit stadskas, — ter sekretarie.

Wordt ter tafel gebragt:

eene voordragt betreffende de regeling van het traktement der klerken aan het hoofdkantoor der dir. bel.; — alsvoren;

eene voordragt betreffende het traktement van den scheepsmeter voor de turf, — alsvoren.

twee voordragten ten aanzien van eenige rekwesten in zake den aanslag in de dir. bel., — alsvoren;

Is ingekomen:

Rekwesten van de HH. mr. *H. Hooft Graafland*, mr. *P. C. Walland* en mr. *R. W. D. Heyligers*, om in aanmerking te komen voor de betrekking van gemeente-ontvanger; — ter sekretarie;

eene missive van het Israël. armbestuur, ten geleide der rekening over 1858 en begrooting voor 1860, en houdende verzoek, dat de subsidie, zoo niet vermeerderd, althans niet verminderd worde; — alsvoren.

Wordt alsnu overgegaan tot de benoeming van een wethouder en worden uitgebragt 18 stemmen op den heer *van Dielen*, 3 op den heer *Ram*, ~~2 op den~~ heer *Visscher*, 2 op den heer *Bosch*, 1 op den heer *de Graaf*, terwijl een blanko briefje in de bus gevonden wordt.

De heer *v. Dielen*, mitsdien benoemd zijnde, verklaart op de vraag van den Voorz. of hij die benoeming aanneemt, de hem opgedragen betrekking gaarne te aanvaarden, gevoelig voor het blijk van vertrouwen hem op nieuw geschonken. Spr. hoopt, dat het hem gegeven zal worden, dat vertrouwen niet te beschamen, en beveelt zich in de medewerking en hulp der raadsleden aan.

Op voorstel van den Voorz. wordt de heer *v. Dielen* alsnu op nieuw aangesteld als de ambtenaar belast met de waarneming van den burgerlijken stand.

Wordt daarop overgegaan tot de vervulling der vakature in het kollegie van kuratoren ontstaan door de aftreding van den heer *Karsten* als raadslid.

De heer *Karsten* wordt met 25 stemmen herkozen; een oningevuld briefje bevond zich in de bus.

De heer *Karsten* bedankt de vergadering voor het hernieuwde blijk van vertrouwen, en betuigt de hem opgedragen taak met te meer bereidwilligheid te aanvaarden, daar de belangstelling van den raad in het onderwijs hem steeds op eene overtuigende wijze is gebleken. Hij beveelt deze gewigtige instelling van openbaar onderwijs bij voortduring aan de zorg van raad aan.

Hierop wordt uit het voorgedragen drietal tot hulponderwijzer benoemd *J. Molijn.*

Worden zonder omvraag aangenomen de voordragt tot vaststelling der supl. kohieren der hondenbelasting voor 1859 en der primitieve kohieren van de plaatsel. bel. voor 1859; benevens de voordragt tot verleening van eene toelage voor buitengewone diensten aan den heer *J. Bos*, hoofdonderwijzer een andere tot vaststelling van traktement en borgtogt van den subontvanger *J. G. v. Maanen* en het aan dezen verleenen van eene toelage voor buitengew. diensten.

Aan de orde is het rekwest van den schipper *W. v. Capelle* houdende bezwaren wegens te veel betaalde tolgelden.

De heer *v. Nooten* merkt aan, dat er eene overeenkomst met den pachter bestaat, waarbij bepaald is, dat hij zich stiptelijk zal gedragen naar de bestaande tarieven, maar tevens dat hij van Friesche tjalken of overzeesche beurtschepen, mits ongeladen terug komende, niet meer zal heffen dan 40 cents. Bij een volgend artikel is eene boete van *f* 50 bepaald tegen het niet stiptelijk opvolgen van dit voorschrift. De stad heeft er dus in zooverre ook belang bij, dat de pachter aan zijne verpligtingen voldoet. In het onderhavig geval, zegt Spr., heeft men slechts het rekwest, maar men weet niet, of de pachter werkelijk de som heft die de schipper opgeeft, en ook niet op welken grond. Wie in deze het regt aan zijne zijde heeft, zal naar het tarief moeten worden beoordeeld, op sommige bepalingen waarvan Spr. verwijst. Spr. gelooft dus dat het in deze omstandigheden goed is den pachter te hooren alvorens eene beslissing te nemen.

De *Voorz.* stelt voor daartoe te besluiten, hetgeen zonder omvraag geschiedt.

Aan de orde is de voordragt tot wijziging der belasting op het gedistilleerd.

De heer *de Muralt* heeft opgemerkt uit de voordragt van B. en W., waaraan hij uithoofde van afwezigheid niet heeft medegewerkt, dat men hier ter stede met 1 Januarij 1860 eenen lageren akcijns op het gedistilleerd schijnt te willen heffen dan de nieuwe wet toelaat. Op het binnenlandsch gedistilleerd toch heft men thans 150, op het buitenlandsch 90, en op de buitenlandsche likeuren 60 opcenten, dit is het maximum dat men tot nu toe volgens de bepalingen der gemeentewet heffen kan; maar ten gevolge der wet van 15 Mei 1859 (staatsblad no. 38) tot wijziging van sommige akcijnsen, waarbij met de afschaffing van de rijksopcenten en der regten van kollektief zegel als anderzins, het bedrag van den rijksakzijns in hoofdsom aanmerkelijk is verhoogd, en voor het binnenl. gedistilleerd van *f* 12 op *f* 22 gebragt en op de overige soorten naar verhouding, en mitsdien de bevoegdheid der gemeenten tot heffing van opcenten op den rijksakcijns tot een lager getal moest worden beperkt, zal het echter volgens art. 6 aan de gemeentebesturen vrijstaan om met 1 Jan. 1860, ~~op het binnenlandsch gedistilleerd~~, in plaats van 100 opcenten of *f* 12 per vat, te heffen *f* 13.20 of 60 opcenten van den rijksakcijns van *f* 22 per vat, en op het buitenlandsch gedistilleerd en de buitenlandsche likeuren naar verhouding, in plaats van 60 en 40 opcenten van den tegenwoordigen akzijns *f* 13.30 en *f* 13.52 per vat of 38 en 26 opcenten van de met 1 Januarij in te voeren rijksakzijnsen van *f* 35 en *f* 52 per vat; en zullen volgens de 2. alinea van art. 6 de gemeenten die volgens art. 250 der gemeentewet 150 opcenten of *f* 18 per vat op het binnenlandsch gedistilleerd hebben geheven, voortaan *f* 19—80 of 90 opcenten van het nieuw in te voeren bedrag van den rijksakzijns mogen heffen. evenzoo *f* 19—95 of 57 opcenten op het buitenlandsch gedistilleerd, en *f* 20—28 of 39 opcenten op de buitenlandsche likeuren; men stelt nu hier voor om ook voortaan te blijven heffen ongeveer hetzelfde bedrag dat krachtens de bestaande wetten kon worden geheven, ongeveer *f* 18 per vat, en wel *f* 18—04 of 82 opcenten voor het binnenlandsch en *f* 18—20 of 52 en 35 opcenten voor het buitenlandsch gedistilleerd en de buitenlandsche likeuren. Nu vraagt Spr. of de raad, die vroeger de belasting op het maximum heeft willen brengen van 150,90 en 60 opcenten, geen gebruik zal willen maken van de gelegenheid bij de nieuwe wet geopend, om door de heffing van het maximum daarbij bestaanbaar, het vroeger bedrag der belasting te verhoogen? Verlangt de raad dat niet, dan adviseert Spr. dat men met 1 Jan. 1860 zal voortgaan met te heffen hetzelfde bedrag.

De *Voorz.* zegt, dat de voordragt de strekking heeft om 82 opcenten te heffen van het binnenlandsch gedistilleerd, 52 van het buitenlandsch en 39 van de buitenl. likeuren. B. en W. hebben zich daarbij gegrond op het rapport van den Ontvanger, waarin men van de onderstelling uitgaat, dat de raad het voornemen heeft de heffing op dit middel tot het tegenwoordig bedrag te behouden. Spr. zegt dat volgens het voorstel van den heer *de Muralt* meer in stadskas zal vloeijen.

De heer *de Jong* vraagt inlichtingen aan het dagelijksch bestuur, ook met het oog op de onlangs voorgedragene begrooting, in hoe verre de thans voorgestelde belasting op het gedistilleerd gelijk staat met de 150 opcenten die thans worden geheven. Hij ziet geene reden, waarom dat bedrag zou worden verminderd.

De heer *Schuurman* zegt, dat de 82 opcenten door den Ontvanger voorgesteld eene belasting zouden bedragen van *f* 18.04 per vat, terwijl de 83 opcenten zouden bedragen *f* 18.28, en dus slechts 24 centen méér, waarom Spr. zoude meenen de verhoudingen tusschen binnenlandsch gedisstilleerd en likeuren door de regering voorgesteld geheel te volgen en de 83 opcenten aan te nemen, hetgeen Spr. meent regelmatiger en gemakkelijk te zijn.

De heer *Pabst* gaat uit van het denkbeeld, dat de raad van het gedistilleerd zooveel wil heffen als de wet toelaat. Mogt verschil omtrent het cijfer bestaan, dan gelooft Spr. niet, dat de raad in staat is dat zoo op het oog uit te rekenen. Spr. zou dus er voor zijn alleen het beginsel uit te maken, en naar die mate het cijfer te laten bepalen.

De heer *de Muralt* gelooft dat de heer *Pabst* hetzelfde wil als hij, maar acht het niet noodig die berekening uit te stellen; de opgaven toch zijn te vinden in de wet van 15 Mei 1859 (Staatsblad n°. 38) tot wijziging der tarieven van sommige akzijnsen, waar in art. 6 staat, dat de plaatselijke belasting op het binnenl. gedistilleerd tot geen hoogerbedrag mag geheven worden dan *f* 13,20, voor buitenlandsch gedistilleerd *f* 13,30 en voor buitenl. likeuren *f* 13,52 per vat, en dat in het geval voorzien bij art. 250 der wet van 29 Junij 1851, de belasting kan worden opgevoerd tot anderhalf maal dat bedrag, dus *f* 19,80 voor het binnenlandsch gedistilleerd, *f* 19,80 nu zijn 90 opcenten van den mèt 1 Jan. 1860 in te voeren rijksakzijns van *f* 22 per vat. De vraag is alleen; verlangt de raad af te gaan van het vroeger besloten om de belasting op het gedistilleerd in deze gemeente zoo hoog mogelijk te heffen? Hij maakt daar zelf zoo zeer geen voorstel van, maar wil de aandacht van den raad daarop gevestigd hebben, alvorens men over de door B. en W. voorgestelde verordening beslisse.

De heer *Schuurman* zegt, dat 1½ maal *f* 13—20 zoude bedragen *f* 19—80 en dus meer dan bij de verordening is bepaald, zijnde *f* 18 per vat; wenscht men dit bedrag te blijven behouden, dan gelooft Spr. dat 83 opcenten daaraan bijna gelijk zal zijn.

De *Voorz.* merkt aan. dat het verschil met de voordragt 8 opcenten bedraagt.

De heer *de Muralt* zegt, dat vroeger *f* 18 per vat binnenl. gedistilleerd het maximum was, doch dat, zoo men volgens de nieuwe wet zooveel zal heffen als men mag, dit 90 opcenten zal kunnen bedragen of 19,80 per vat.

De *Voorz.* herinnert, dat men de bevoegdheid heeft om te gaan tot *f* 19—20; dat op het oogenblik echter slechts *f* 18 geheven wordt, zoodat het verschil ruim *f* 1 zal bedragen. Spr. heeft daar op zich zelf niet tegen.

De heer *Schuurman* zal zich tegen die verhooging uit het oogpunt der vermeerdering van den smokkelhandel niet verzetten, daar de aanleiding tot smokkelen toch bovendien reeds groot is.

De *Voorz.* zegt alsnu in overweging te geven de vraag of het hoogste bedrag bij de wet toegelaten zal geheven worden.

Met algemeene stemmen wordt het beginsel aangenomen en daarop zonder omvraag besloten, het bedrag te stellen op 90, 57 en 39 opcenten.

De verordening op de invordering wordt zonder omvraag aangenomen, en die op de belasting op het geslagt met eene geringe wijziging.

Aan de orde zijn de beraadslagingen over de verordening tot verdeeling der gemeente in wijken en de nummering der huizen.

Niemand in algemeene beschouwingen wenschende te treden komt in behandeling

Art. I. Elk afzonderlijk gebouw wordt door Burgemeester en Wethouders op de registers ingeschreven, met een voor de geheele wijk doorloopend nommer.

De heer *Boer* wenscht een amendement voor te stellen ten einde een beginsel in de verordening te doen opnemen, dat hem voorkomt nog al van gewigt te zijn. In de artt. 1 en 2 wordt nl. gesproken over de wijksgewijze nummering der huizen; Spr. keurt dat goed, maar gelooft, dat er een belangrijk toevoegsel te maken is, door hieraan het beginsel toe te voegen van eene afzonderlijke nummering voor de huizen in elke straat. Spr. zou daarom voorstellen in art. 1 nog te lezen: »zoodanige gebouwen ontvangen bovendien een afzon-

derlijk, voor de geheele straat of gracht, met de daarin uitkomende sloppen en huizen, doorloopend nummer." In verband hiermede zou hij dan ook in art. 2 in den aanvang willen lezen: »De nummers, enz." en aan het slot van dat artikel eene nieuwe alinea toevoegen, luidende: »Het nummer van de wijk zal met *swarte*, en dat van de straat met *roode* letter moeten worden aangeduid."

De heer *de Graaf* zou den voorgestelden maatregel zeer nuttig vinden; in elke plaats van eenig belang wordt dezelve toegepast; echter zou Spr. van den voorsteller willen weten of hij de nommers de sloppen zoude willen doen inloopen, zoo ja, zou Spr. van oordeel zijn dat dit in de uitvoering bezwaar zal opleveren.

De heer *Boer* heeft gesproken van straten en grachten, omdat hij begreep, dat die afzonderlijke nummers, die voor elke straat en gracht natuurlijk weder met 1 zullen beginnen, enkel aan straten en grachten, niet aan elk slopje of steegje zullen gegeven worden. Onder sloppen verstaat Spr. nl. doodloopende straatjes. De huizen hierin uitkomende zullen in het volgnummer van de straat of gracht worden opgenomen.

De heer *Pabst* heeft niet eene reden gehoord, waarom den burgers die last moet worden veroorzaakt. Het eenige voordeel is, dat het gemakkelijk zal zijn voor de brievenbestellers, doch dat telt Spr. niet. Er is echter nadeel aan den maatregel verbonden, namelijk verwarring, als blijkt te Amsterdam, waar het aanleiding tot groote verwarring geeft, daar staan de huizen volgeschreven met allerlei nummers. Kon men er toe overgaan eene geheele nieuwe nummering daar te stellen en dan op het voorbeeld van Parijs en andere plaatsen die nummering inrigten, dan zou het misschien een gemak kunnen verschaffen aan de vele vreemdelingen die de stad zullen bezoeken, als Utrecht eens het centraal punt onzer spoorwegen werd; Spr. ziet geen reden tot dien voor de ingezetenen kostbaren maatregel.

De heer *Kol* zegt, dat juist voor de brievenbesteller groote verwarring zou ontstaan, omdat men ligter een verkeerd nummer op den brief zou plaatsen hoe meer men er op te stellen heeft.

De heer *de Muralt* merkt aan, dat de verg. reeds eenmaal besloten heeft nopens de regeling der verdeeling in wijken en buurten, en B. en W. dus slechts hebben gevolg gegeven aan het eenmaal genomen besluit. Spr. geeft echter tot herinnering lezing van hetgeen in den tijd door de kommissie deswegens is in het midden gebragt en waarmede de raad zich heeft vereenigd.

De *Voorz.* heeft ook bedenking tegen het voorstel. Besloot de raad eene geheele nieuwe nummering in te voeren, dan ware het misschien wenschelijk, maar moeten de nummers blijven bestaan en nieuwe er bij geplaatst worden, dan gelooft Spr. dat niet wenschelijk. Een groot bezwaar bij de nummering der huizen is, dat er nieuwe huizen tusschen komen, die dan bijnummers krijgen, of wel men zal bestendig de nummers moeten veranderen. Daarbij komt nog, dat in alle kontrakten als anderszins altijd gesproken wordt, van een bepaald nommer in een bepaalde wijk; het komt Spr. bedenkelijk voor, dat alles te doen vervallen voor eene schijnbare meerdere ordelijkheid.

De heer *Boer* wil gaarne nu zijn denkbeeld bestreden wordt, het een en ander in het midden brengen om het beter uit een te zetten en te regtvaardigen. De heer *de Muralt* heeft reeds herinnerd van hoeveel belang de regering in der tijd niet slechts eene nummering der wijken met de zich daarin bevindende huizen achtte, maar ook het zoo zorgvuldig mogelijk konstateren van het aantal huizen en gebouwen. Daarom acht hij het juist van zooveel belang aan de wijksgewijze nummering nog eene nummering der straten toe te voegen. De eerste moet men uit haren aard als meer blijvend en vast beschouwen: de andere als veel gemakkelijker voor afwisseling en verandering vatbaar. De Voorz. heeft er reeds op gewezen, dat bij de tegenwoordige orde van zaken in de wijken, waar veel bijgebouwd wordt zeer groote verwarring ontstaat, daar bij nieuw aangebouwde woningen een reeds bestaand nommer moet gebezigd worden, waaraan ééne of meer kleine letters, ter onderscheiding moeten worden toegevoegd. Dit wordt voorkomen, als, bij het vaste wijknummer, voor elke straat en gracht een straatnummer wordt gegeven. Het wijknummer toch zal wel nooit veranderd worden, maar een nieuw nummer aan eene straat te geven, waarin, in korte jaren, veel is bijgebouwd, laat zich veel gemakkelijker bewerkstelligen. Op deze wijze zal het *getal* huizen en gebouwen veel beter gekonstateerd worden, hetgeen in menig opzigt en vooral voor de statistiek van belang is te achten. Dat de ingezetenen op zoo groote kosten, zullen worden gejaagd door één letter meer te laten schilderen ziet Spr. niet in.

De heer *Pabst* is na het gehoorde er nu nog veel sterker tegen, daar men voorstelt dat tweede no. gedurig te veranderen.

De heer *v. Dielen* zegt, dat de ondervinding zich reeds in deze heeft uitgesproken, (men denke aan de zoogenaamde fransche nummers), daar het voorgesteld stelsel vroeger hier in gebruik was en menigmaal tot verwarring heeft aanleiding gegeven.

Met 20 stemmen tegen die der HH. *de Muralt*, *v. Hengelaar*, *de Graaf*, *Karsten* en *Boer* wordt het voorstel van den heer *Boer* verworpen. Het art. wordt onveranderd aangenomen.

Art. 2. Dit nommer wordt door de bewoners of bruikers, volgens opgave van Burgemeester en Wethouders, ter grootte van minstens dertig strepen, aan het gebouw, aan den openbaren weg, op den post van de deur of op eene andere zigtbare plaats gesteld, met aanduiding tevens van de wijk waartoe het behoort, door de letter van het alphabet zigtbaar en duidelijk uitgedrukt.

De heer *de Jong* zegt dat in het reglement op het bouwen en sloopen reeds dergelijke verpligting bestaat, doch dat daar de woorden *eigenaar* of *beheerder* worden gebezigd, die Spr. voorstelt ook hier te bezigen.

De heer *Metelerkamp* acht dit artikel overbodig, omdat het reeds in de verordening op het bouwen en sloopen is opgenomen.

De heer *Pabst* vraagt, hoe men den eigenaar of beheerder zal kunnen noodzaken als hij niet te Utrecht is: in andere verordeningen is daarin voorzien door den bewoner of bruiker aan te wijzen als den persoon aan welke de aanzegging voor de eigenaren kan geschieden.

De *Voorz.* meent dat men in de verschillende reglementen toch wel eenigzins dezelfde beginselen dient in het oog te houden. Den raad is het onverschillig waar de eigenaar of beheerder woont; hij moet zorgen dat het reglement worde nageleefd. Wat de overbodigheid betreft gelooft Spr. dat het zijn nut kan hebben de grootte der letters aan te duiden.

De heer *v. Nooten* ondersteunt het voorstel, daar hij het noodzakelijk acht dat in beide bepalingen dezelfde woorden voorkomen. Spr. gelooft ook dat de woorden »eigenaar of beheerder" een betere zin hebben, want in de voorschriften van het provinciaal bestuur zal men vinden, dat zelfs gebouwen die eigenlijk geen bewoners hebben ook genummerd moeten zijn. — Hierbij komt nog dat de verordening, welke de raad thans vaststelt, geene strafverordering is, en dat het daarom te meer noodzakelijk is, dat deze bepaling in overeenstemming zij met die van het bouwreglement.

De heer *Schuurman* zegt, dat als men het voorstel niet aanneemt, het zal kunnen gebeuren, dat een huis, pakhuis, of stalling jaren lang ledig staande, niet genummerd wordt.

Het amendem. wordt met 23 stemmen tegen die der HH. *Bisdom* en *Pabst*, aangenomen; en art. 2 met algemeene stemmen even als ook de volgende artt. en ten slotte de geheele verordening daarna aangenomen.

Wordt alsnu bij monde van den heer *de Graaf* verslag uitgebragt door de komm. benoemd voor de zaak van het gebouw voor Kunsten en Wetenschappen, welk rapport eindigt met de konklusie, dat de komm. na het mislukken der pogingen tot aankoop der aandeelen blijft persisteren bij het advies door de vorige komm. den 28. Jan. 1858 uitgebragt.

Dit stuk wordt ter sekretarie neêrgelegd.

De verg. gaat hierop uiteen.

ERRATUM.

De kommissie in de vorige zitting benoemd tot onderzoek van het rapport der gezondheidskommissie betreffende de zoogenaamde keukentjes van *Korvezee* bestaat uit de heeren *v. Schermbeek*, *Jongeneel*, *Pabst*, *Bake* en *v. Boetzelaer*.

In het vorige bijblad was in plaats van den heer *van Schermbeek* verkeerdelijk opgegeven de heer *Schuurman*.

Snelprsdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.